

28

2020

ABRIL
DIA INTERNACIONAL
DE LA SALUT I SEURETAT
EN EL TREBALL

#28AbrilStopCOVID19

L'epidèmia de COVID-19 revela la feblesa de la prevenció de riscos laborals al País Valencià

El 28 d'abril es commemora el Dia Internacional en Memòria de les Treballadores i dels Treballadors Morts i Ferits, que el moviment sindical celebra a tot el món des de 1996 amb el propòsit d'honrar la memòria de les víctimes dels accidents de treball i les malalties professionals. Des de 2003, s'hi va involucrar l'OIT a petició sindical, secundant-se en els valors del tripartisme i el diàleg social.

Però aquest 28 d'abril serà especial. La crisi sanitària provocada per la COVID-19 ha colpejat durament tothom. El virus no ha diferenciat classes socials, nacionalitats, edat o gènere. Per

això, des d'UGT i des de CCOO volem recordar el conjunt de persones contagiades i mortes, especialment el conjunt de persones treballadores.

Al País Valencià, l'any 2019, 83 persones van morir com a conseqüència del seu treball, i s'hi van comptabilitzar 52454 accidents de treball. Xifres darrere de les quals hi ha nombrosos projectes de vida trencats o truncats, xifres inacceptables en una societat avançada.

No podem oblidar el record d'aquestes persones malgrat la pandèmia. Aquesta, s'ha emportat més de 1000 persones al País Valencià amb més

28
ABRIL

**DIA INTERNACIONAL DE LA SALUT I
SEGURETAT EN EL TREBALL**

de 10500 contagis. Enguany el nostre record ha de ser per a aqueixes víctimes, però també per a totes aquelles persones que des dels seus llocs de treball s'han convertit en el baluard principal de defensa davant de la malaltia, que han posat en risc la seua salut i, en massa ocasions, les seues pròpies vides. Persones de classe treballadora que avui es demostra que són la clau per a garantir els aspectes més bàsics de la nostra societat.

Des de CCOO i des d'UGT sempre hem defensat que la salut laboral forma part de manera indissociable de la salut pública i aqueixa realitat s'ha fet evident amb rotunditat amb la pandèmia de COVID-19. De fet, els contagis en l'àmbit laboral i en els desplaçaments vinculats són, lamentablement, importants vectors de propagació del virus, tant en els sectors essencials que estan garantint la salut i els subministraments de la població com en empreses que no en formen part.

UGT i CCOO també alertarem i alertem de la contradicció entre el manteniment d'un sistema econòmic que preval l'obtenció de beneficis empresarials davant de la salut de les persones treballadores. Les polítiques d'austeritat suïcida després de la recessió de 2008 van provocar retallades en els serveis públics, ara imprescindibles, com la sanitat pública. Paral·lelament s'ha produït una reducció d'inversions en prevenció de riscos laborals en les empreses i de finançament de polítiques públiques actives en matèria preventiva. En l'última dècada assistirem a un repunt dels accidents de treball, a l'ocultació i al subregistrament de les malalties professionals i ens acostumarem que el lema "la precarietat

laboral mata" es fera recurrent en les campanyes sindicals de denúncia.

El sistema preventiu espanyol ja es trobava en una situació de feblesa extrema per les resistències empresarials a aplicar-hi efectivament la Llei de prevenció de riscos laborals, que enguany compleix els seus 25 anys. Resistències basades en la configuració de la prevenció com un negoci i no un dret, externalitzant la seua gestió, impossibilitat d'articulació sindical en un univers de pimes i micropimes, un entorn institucional d'actuació pública que a penes regula mínimament el "mercado de la prevenció".

Però l'arribada de la pandèmia de COVID-19 ha acabat per arrasar la prevenció a Espanya. Quan per fi es va constatar la gravetat del problema, es van començar a publicar instruccions i procediments per les autoritats sanitàries i finalment s'hi va declarar l'estat d'alarma, el caos es va deslligar en el nostre sistema preventiu. Els serveis de prevenció, actors indispensables per a l'organització i la integració de les activitats preventives en les empreses, van mostrar limitacions tremendes a l'hora de fer front al repete d'avaluar i establir mesures preventives per a limitar les exposicions al virus, convertint en paper banyat les instruccions de les autoritats sanitàries. I si aquestes limitacions s'han pogut apreciar en serveis de prevenció propis, en el cas dels serveis de prevenció aliens han arribat a cotes escandaloses. La majoria dels serveis de prevenció aliens no han desenvolupat en temps anteriors una vertadera prevenció en les empreses, sinó que s'han limitat a tramitar la documentació requerida amb la finalitat de complir, a

efectes merament formals, amb la normativa i com a màxim han oferit avaluacions de risc tipus i uns reconeixements mèdics no específics.

En aquest context d'emergència sanitària, els serveis de prevenció aliens han desaparegut de l'escena, però encara que hi hagueren volgut tindre un altre paper no hi haguera sigut possible: la càrrega de treball del personal tècnic subjecte a criteris mercantilistes de gestió i competència entre ells, impossibilita aquests professionals desenvolupar una activitat de qualitat incompatible amb la seua pròpia salut. No hem d'oblidar que fins i tot alguns d'ells van tindre el desvergonyiment i la irresponsabilitat de sol·licitar ERTO per a part de les seues plantilles alhora que algun d'ells oferia tests de COVID-19 als seus clients a preus astronòmics.

També s'ha trobat a faltar una presència major de les institucions públiques en l'àmbit laboral. La impossibilitat de mitjans i d'acció política tant de l'INVASSAT com de la ITSS ha resultat demolidora en la protecció del risc de les persones treballadores que estaven en serveis essencials com en activitats que es permetia la seua realització. Com a exemple, el criteri de l'Organisme Estatal de la ITSS que renunciava de facto a paralitzar activitats per risc greu i imminent de contagi davant el coronavirus o a proposar sancions en una majoria de situacions. Un criteri que considerem ha provocat situacions d'indefensió a moltes persones treballadores. Considerem que la integració de la salut laboral en la salut pública ha de ser completa. Però això no pot fer-se en el marc d'un retrocés de les institucions que haurien de liderar aquest procés. L'exemple més palpable és el de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball, que no

ha deixat de veure reduïda la seua plantilla des de fa massa anys i la seua tasca com a organisme científicotècnic no ha pesat en aquests moments com ens haguera agradat.

Malgrat tot, des del sindicalisme de classe i confederat continuem treballant per a afrontar aquesta crisi sanitària fent el que millor sabem: defensar la classe treballadora. Han sigut milers de delegades i delegats els que atenen les consultes de companyes i companys dia i nit, negociant les mesures col·lectives i denunciant els abusos i excessos, en un entorn d'extrema dificultat per la limitació de moviments, en favor de les persones i de la vida humana.

Finalment, des de CCOO i des d'UGT proposem una eixida de la greu crisi social i econòmica en la qual la persona i l'entorn siguen el centre de l'economia. Que totes les polítiques públiques es regisquen pel diàleg social en el qual es done resposta a les necessitats del conjunt de persones i el medi ambient. Reivindiquem com a full de ruta l'Agenda 2030 i el compliment dels objectius de desenvolupament sostenible, en el qual la igualtat de gènere, el treball decent i els entorns segurs siguen prioritaris en qualsevol decisió empresarial i política. Resulta inacceptable la contraposició salut i economia, per la qual cosa en el marc del diàleg social, el Govern valencià i la confederació empresarial es comprometen a negociar mesures tendents a la protecció de la persona i la salut humana, així com del canvi de model productiu en el qual es respecte la sostenibilitat mediambiental. Per les persones que estem vivint ara i per les generacions futures, el treball no és una mercaderia sinó la base per a una vida digna.

28
ABRIL

**DIA INTERNACIONAL DE LA SALUT I
SEGURETAT EN EL TREBALL**